N^er. 193.

MONITOR WARSZAWSKI.

W WARSZAWIE, DNIA 8 LISTOPADA 1827 ROKU, WE CZWARTEK.

Dostrzeżenia meteorologiczne w Warszawie.

		Cieplomierz R.	Barometr.	Wiatr.		Stan nieba
D. 6 Listopad	Z rana	Stopni ciepla + 3	Cali 27 liniy 6,5	Zachodni	Pólnocno-zachodni	Chmurno.
	Po poludniu	zimna — 1	„ — 7,0	Zachodni	Pólnocno-zachodni	Slońce.
	Wieczorem	zimna — 4	„ — 6,0		Pólnocno-zachodni	Xiężyc.
7	Z rana	Stopni zimna — 3	„ — 5,5		Zzachodni	Sniežno.
	Po poludniu	zimna — 2	„ — 5,8	Zachodni	Poludniowo-zachodni	Pogoda.
	Wieczorem	zimna — 3	„ — 5,2	Zachodni	Poludniowo-zachodni	Chmurno.

WARSZAWA.

— Nowo przetłumaczony romans, pod tytułem *Amelia Mansfield*, z dzieł Pani *Cottin*, przez Wandę *Malecką*, w 4 tomach, na dobrym papierze, sprzedaie się w księgarni A. *Brzeziny*.

— Towarzystwo dramatyczne pod dyrekcyą JP. *Skibińskiego*, przybyłe z Królestwa Polskiego do Wilna, miało dać kilkanaście widowisk i wrócić na zimę do Siedlec i Lublina; lecz teraz postanowiło bawić publiczność wileńską aż do następnego Maia, proponuiąc abonament na 9 widowisk w każdym miesiącu. *(Kur.)*

— *Z Kalisza.* — Nagły pożar, który się wszczął d. 27 z. m. w łaźni żydowskiey, zagroził niebezpieczeństwem większey części miasta. Lecz spieszny ratunek nie dozwolił rozszerzyć się płomieniom, i oprócz téy łaźni nic się więcey nie spaliło. Chociaż to była noc szabaszowa, Żydzi iednak gorliwie przykładali się do gaszenia ognia, a to za otrzymanem pozwoleniem Rabina.

z Petersburga, 12 Października r. b.

— Zostaiący przy dworze J. C. M. w obowiązku Łowczego, 5 klassy, Michał Hr. *Wielhorski*, mianowany został rzeczywistym Radcą stanu.

— *Wiadomości od woyska z Georgii.* —

Raport Jenerała Adjutanta *Paszkiewicza*, główno-dowodzącego korpusem oddzielnym Kaukazkim, donosi o zdobyciu przez nasze woyska twierdzy Sardar-Abadu.

Oblężenie iey rozpoczęte zostało w nocy z dnia 14 na 15 Września. Hassan-Chan, upatrzywszy zręczność weyścia do niey wpośród nocy, objął dowództwo nad osadą, ożywioną iego obecnością.

Ukończono przykopy w nocy z dnia 16 na 17, i teyże nocy wystawiono mocną bateryą, która została odsłoniona nazaiutrz dnia 18, a któréy ogień tak był skuteczny, że wkrótce wielką basztę kwadratową ze szczętem zruynowano. W nocy z dnia 18 na 19 otworzono półparalellę i wzniesiono bateryyą nową o 100 sążni od okopów twierdzy. Ciągły i dobrze utrzymywany ogień, przez cały dzień 19, skierowany był do wyłomu, który wieczorem formował otwór do 10 sążni szerokości maiący. W tymże czasie, cztery mozdzierze wiele szkody zrządziły w mieście, i taką nabawiły trwogą, że nad wieczór Sardar Hassan-Chan wysłał posłańca z prośbą o trzydniowy rozeym, czego mu odmówiono, i podwoiono ogień z bateryi.

Odebrawszy tę odpowiedź Hassan-Chan korzystał z ciemności nocy i szukał ocalenia w ucieczce. Cała osada, złożona z dwoch batalionów Sarbazów i iazdy, wynoszących w ogóle do 1500 ludzi, umknęła także z twierdzy w stronę północną. Sarbazowie rozproszyli się po stepie; lecz nasza piechota zaskoczyła ich część przy bramie do twierdzy, dokąd i reszta woysk naszych weszła przez wyłom bez przeszkody. Jazda nasza iuż wysłana była na głównieysze drogi, dla przecięcia wszelkich komunikacyy. Pułki: Kozaków, Czuguiewski ułanów, i niżnonowogrodzki dragonów, pod dowództwem Jenerałów: *Benkendorfa*, Barona *Rossena*, i *Szabelskiego*, ścigały pierzchaiących, z których, 500 pozostało na placu, a 200 dostało się w niewolą. Liczba ieńców co chwila się powiększa.

Przez zdobycie tey twierdzy dostało się zwycięzkim naszym woyskom: 13 dział spiżowych, 14,000 czetwerti pszenicy, znaczna ilość prochu, równie iak innych zapasów woiennych i żywności. *(Dz. Pet.)*

z Bruxelli.

— Ważne odkrycie przyczyni wiele korzyści naszey bibliotece publiczney, bogatey iuż tyle z własnych funduszów. Biblioteka hagiografów belgskich (następców hollandistów), niegdyś złożona w Kauden-Berg, została powierzoną opactwu Tongerloo, którego członkami było kilku znacznieyszych uczonych. Przy zbliżeniu się woysk francuzkich, biblioteka ta zniknęła, i nie mówiono iuż więcey o niey. Odkryto ią teraz w iednym pałacu w prowincyi antwerpskiey. Składa się ona, iak mówią, z kilku tysięcy tomów, pomiędzy któremi iest 600 do 700 rękopismów. Zapewniaią iż rząd przeznaczy nayiększą część tego bibliotece króleskiey w naszem mieście.

— Przez listy prywatne z miesiąca Kwietnia, niedawno odebrane z Batawii, dowiaduiemy się że wydział historyi naturalney, pomimo nieszczęścia które spotkało iednego z iego członków, P. *Van Raalten*, niebezpiecznie ranionego przez nosorożca, na wynalezienie którego udał się był z Panem Macklot do prowincyi Crawang, wyprawił cztery transporta z przedmiotami historyi naturalney, które są iuż w drodze do Niderlandów.

---

z Paryża, 28 Października.

— Ostatnie listy z osady naszey St. Luis, nad Senegalem, donoszą iż handel tamteyszy z głębią Senegalu bardzo się podniósł. Zawarto układ z naczelnikiem w Kassu, i w mieyscu tem otworzono kantor handlowy, przez który bezpośrednio uskuteczniać się będzie handel z ludami przymuszonemi dotychczas potrzebne im płody europeyskie z wielkim kosztem sprowadzać przez kraie Barbaryi, zkąd przychodziły karawany, które teraz zapewne zwrócą się do Kassu. (*G. B.*)

— Przed 5 laty wydawano w Paryżu, prócz gazet politycznych, 86 pism peryodycznych, a dziś 162.

— Francya zostaie w niebezpieczeństwie utracenia ważney gałęzi zarobku, to iest przewozu surowego iedwabiu z Włoch do Anglii, ponieważ takowy taniey odbywać się może przez Chiavenna, kray Gryzonów i statkami parowemi po Renie.

---

ze Stambułu, 10 Października.

— Niedawno nakazane wywołanie z kraiu bogatey ormiańskiey rodziny wekslarza *Tinghir Oglu* sprawiło tu nieiakie wrażenie; o powodach tego wywołania nie ma ieszcze pewnych wiadomości. Pomimo poźney iuż pory roku, ćwiczenia woyskowe odbywaią się ciągle; nayczęściey i codzień prawie pod osobistem dowództwem Sułtana. Od pewnego czasu naywięcey odbywa się ćwiczeń konnicy, w bliskości miasta. Ciągle także przybywaią z prowincyy nowo zaciągnieni żołnierze maiący się ukształcić.

— Po odebraniu wiadomości, iż w bliskości Scio, a mianowicie w kanale między tą wyspą i Czesme, kilka statków greckich krąży, chcąc wzbronić nadsyłania posiłków z stałego lądu na wyspę, co im się też udawało dotychczas,— wydano tu natychmiast rozkaz uzbroienia wyprawy do Mytileny i Scio, składaiącey się z korwety, sześciu brygów, dwoch goelet, kilku mnieyszych statków i okrętów przewozowych, która wkrótce tam popłynie pod dowództwem *Chalil Kapudana*.

Obawiaią się iż Grecy nietylko wyspę Scio blokować, lecz wprost na nią i na Mytilenę uderzyć zamierzaią. Plan ten umówiony został na wyspie Syra, a Pułkownik Fabvier podobno wezwany został z swymi taktykami aby wspólnie działał.

Mówią wprawdzie iż plan ten znowu został zaniechany, lecz Porta nie przestaie przedsiębrać środków obrony aby od nowych zdarzeń okropnych zasłonić wyspę Scio, która ledwo co przyszła do siebie po nieszczęściach w roku 1822 wycierpianych.

— W tey chwili, przy odeyściu poczty, rozszerza się wiadomość, iż Ibrahim Basza, który, wkrótce po przybyciu floty egipskiey do Navarin, przez zjawienie się angielskiey, a poźniey francuzkiey eskadry, znalazł przeszkody w swych działaniach morskich,— usiłował wprawdzie początkowo, pomimo przytomności tey eskadry, wypłynąć do Hydra, lecz widząc iżby uderzono na niego gdyby koniecznie chciał uskutecznić swóy zamiar, powrócił do Navarin, gdzie, dnia 26 Września, między Admirałami Codrington i de Rigny, a tureckimi dowódzcami Ibrahimem Baszą, Tahir Baszą i Moharrem Beiem, został zawarty układ, w skutek którego ostatni zobowiązali się, przed odebraniem nowych rozkazów od Porty, żadnych nieprzedsiębrać działań woiennych na morzu (*). (*D. A.*)

---

z Madrytu, 16 Października.

— *Dnia* 11. — Margrabia Carpenas, i P. Seca, Pułkownik artylleryi ochotników królewskich Madrytu, odebrawszy rozkaz władzy wyższey wyiechania z stolicy, i nieprzybliżania się tak do niey iako i do mieysc pobytu monarchy na mil trydzieści, — uskutecznili go bez zwłoki: pierwszy udaie się do Havanny, skąd iest rodem; drugi zaś do dóbr swoich położonych za przepisanym obrębem. Pokazało się że poduszczali do buntu który miał wybuchnąć w czasie oddalenia P. Recacho.

W Eskurialu mówią tylko o podróży Królowey Jmci, w zamiarze zjechania się z N. Panem. Zasługuie też na uwagę że nie inny ale Infant dom Francisco będzie iey towarzyszył w tey drodze.

Dnia 15. — Naypoźnieysze depesze z Tarragony są arcy pomyślne: Król ma się iak

(*) Gdy to donoszą ze Stambulu dnia 10 Października, samo przez się okazuie się niepodobieństwo do prawdy wiadomości okrętowych umieszczonych w *Gazecie florenckiey* z dnia 18 Października, podług których Ibrahim Basza, 27 Września, miał odebrać depesze z Konstantynopola, w których Sultan żąda bezpośredniego zniesienia blokady Navarinu, pod zagrożeniem straszliwego odwetu przeciwko wszystkim innym poddanym chrześciańskim.

Bierzemy stąd sposobność ostrzedz publiczność przed innym fabrykatem, który od kilku tygodni został rozszerzony na Wołoszczyznie, a mianowicie w Jassach, i dziś przechodzi z iedney gazety do drugiey, a nawet znalazł drogę i do *Monitora paryzkiego* z dnia 16 Października. Mówimy tu o akcie który ma na sobie piętno nieprawdziwości; iest to chatszerif przez Sultana dnia 2 miesiąca Safer (24 Sierpnia r. b.) do wszystkich Wezyrów i Baszów o trzech buńczukach, w skutek traktatu pacyfikacyynego z dnia 6 Lipca, wydany. Dziennik *Globe*, który, iak się zdaie, pierwszy podał publiczności to dzieło, zapewnia iż list ten Sultana został przywieziony do Korfu przez sekretarza Omera Vrione, który, podług wiadomości w *Globe* umieszczonych, przybył do tamteyszego lazaretu. (*Przyp. D. A.*)

naylepiey, i codziennie odbiera nowe dowody wierności ludów Katalonii: municypalność z miast Tamarit del Mar, Mourvig, Colldejou, Creixell, Constenti, Falcot, Vilaplana, Villanueva, Geltru i Casafel, przedstawiła Królowi zapewnienie swey czci i posłuszeństwa, oświadczaiąc mu wdzięczność za tę oycowską troskliwość z iaką N. Pan dowodzić raczy swey staranności o dobru poddanych i pokoiu królestw. Miasta Recuvell, Rieza, Cordony, Perafort, Rin de Cannals i Cornudellas, z parafiami swoiemi, poszły za przykładem pierwszych.

— Królowa Jmć opuści San Lorenzo dnia 22 b. m., i przybędzie do Madrytu, skąd dnia 24 uda się w dalszą podróż. Kapitan ieneralny prowincyi dał rozkaz kiryssyerom gwardyi, i kilku batalionom piechoty, zaiąć stanowiska po drodze. Zapewniaią że Infanci przybędą z Królową do Madrytu; a nawet głoszą iakoby dom Francisco de Paulo z żoną miał iey towarzyszyć. Lecz ieszcze niewiemy nic pewnego w tym względzie.

— Jeneralny kapitan Katalonii obwieścił mieszkańcom Manresa w dniu 9 t. m., że miasto ich zabezpieczone zostało od wszelkich nowych zamachów; że iuż nawet 300 ludzi złożyło mu broń i zapasy woienne.

— Brygadyer Juanito de la Rochepea, który, w woynie o niepodległość, walczył pod rozkazami Miny, i który ma mnóstwo stronników w Navarze, gdzie r. 1823 dowodził oddziałem gerylasów, iest teraz w Madrycie i zostaie pod nadzorem policyi, bowiem rząd się obawia ażeby w obecnych okolicznościach nie użył swoiego wpływu dla utworzenia iakiey nowey bandy.

— Król kazał wyznaczyć iedno - miesięczny żołd wszystkim woyskowym, nie wyłączaiąc officerów zbuntowanych którzy się przedstawili.

— Stósunki z Barceloną, które troche były przerwane przez rozruchy katalońskie trwaiące tam przez trzy lub cztery miesiące, zaczynaią przybierać dawnieyszą swoią czynność. Dziś iuż nikt się niepowinien bać niczego. Ważnieysze punkta na trakcie są zaięte przez królewskie woyska, którego obecność iest nowym powodem bezpieczeństwa.

Granica francuzka, która, w czasie rozruchów katalońskich, była na przemianę mieyscem schronienia dla mieszkańców tey prowincyi, których sprzeczność opinii stawiła w niebezpieczeństwie w własnym kraiu, zmienia gości, iest zarówno gościnną naprzeciw nim, i nie przestaie utrzymywać się w stanie zupełney spokoyności.

---

z Lizbony, 10 Października.

— *Dekret.* — Do ministeryum spraw duchownych i sprawiedliwości. — J. K. M. Infantka Reientka, uwiadomiona, że wywody słowne rozruchów iakie się przy końcu mca Lipca r. b. przytrafiły, od nieiakiego czasu są zbierane, lecz że poszukiwania prawne które następuią po wysłuchaniu świadków przedłużyły się z konieczney potrzeby,—chcąc pogodzić ile możności interes sprawiedliwości z osobistemi i uczuciami miłosierdzia, ażeby ci co będą niewinni zostali na wolność puszczeni, i ażeby występni ulegli bez zwłoki karze prawney na iaką zasłużyli, rozkazuie, w imieniu króla: ażebyś JW. Pan wysłał potrzebne rozkazy do korregidorów trudniących się procedurą, by ukończyli do 15 b. m. wszelkie swoie poszukiwania, nie zważaiąc nawet, gdyby tego była potrzeba, na formalności których opuszczenie nie mogłoby ubliżyć prawu, ani nawet obronie oskarżonych; gdyby zaś było koniecznem, dla ścisłego wykonania sprawiedliwości, ażeby urzędnicy przeznaczeni do tey procedury mieli potrzebować innych do pomocy, JW. Pan zechcesz uczynić stósowny wybór, z użyciem wszelkich właściwych środków do ścisłego wykonania woli J. K. Mci, gdyż procedura ma być przesłana na czas naznaczony do trybunałów, przed któremi przestępni będą powinni stawić się.

— Władze nasze rozwinęły wielką czynność przeciw zbiegom z zakładów hiszpańskich; wielka liczba tych biedaków została przytrzymana. Poseł angielski nie iest obcym w działaniu rządu w tey sprawie. Rozkazano przytrzymać wielu emigrantów znacznieyszych; z liczby tych, są: Hr. Torre-Mayor-Algo, który utracił syna przez samobóystwo; P. Nunez, były naczelnik polityczny prowincyi Burgos; iego brat Franciszek, i wielu innych, pomiędzy którymi znayduią się i woyskowi. Podług pewnych wiadomości, wszyscy ci nieszczęśliwi maią być wysłani morzem za granicę.

---

z Londynu, 25 Października.

— Pakebot *Redpole* przypłynął tu z depeszami z Rio-Janeiro; przybył na nim także Jenerał Margrabia de Barbacena (Filisberto *Brant*, dawniey poseł do Anglii). Wieść niesie, iż powiernik ten Cesarza i dotychczasowy dowódzca woysk iego przeciwko Buenos-Ayrczykom ma polecenie tyczące się objęcia reiencyi dom Miguela w Portugalii i że ma przepisy Cesarza względem naylepszego sposobu wykonania tey nominacyi. Słychać iż Margrabia przywiózł z sobą, w wekslach na Anglią, w gotowiznie i dyamentach, i t. p., przeszło 2,000,000 f. st. wartości.

— *Times* donosi, iako wiadomość stanowczą, że Sir Antoni *Hart*, mianowany został Lordem Kanclerzem Irlandyi. Prawnik ten nie wdawał nigdy do polityki, i nie należy do żadnego stronnictwa.

— Otrzymano dzienniki z Nowego Yorku aż do 3 Października. Jest w nich: że Jenerał *Paez*, widząc że dziennik nazwany *Colibri*, wychodzący w Carracas, nie przestawał obstawać przy rządzie centralnym i napastować konstytucyi boliwiyskiey, kazał przytrzymać wydawcę dziennika, który natychmiast został wsadzony na statek ażeby był wywiezionym z Kolumbii,

OBWIESZCZENIA RZĄDOWE.

Kommissya woiewództwa mazowieckiego.

W skutek reskryptu Kommissyi rządowey spraw wewnętrznych i policyi z dnia 10 Października r. b. N. $\frac{3262}{1045}$, podaie ninieyszem do publiczney wiadomości, iż w dniu 12 Listopada r. b. w biurze Kommissyi woiewództwa mazowieckiego w pałacu rządowym przy ulicy Przeiazd N. 646 posiedzenie swe maiącey, przed Referendarzem stanu Kommissarzem wydziału policyyno woyskowego z strony Kommissyi woiewódzkiey upoważnionym, odbywać się będzie licytacya in minus na wypuszczenie w antrepryzę reperacy i dachu więzienia domu kary poprawy w Warsrawie i urządzenie w temże więzieniu studni, koszta czego na summę zł. 4651 gr. 26½ wyanszlagowanemi zostały, i od tey summy minus licytacya rozpocznie się. Maiący chęć podjęcia się tey entrepryzy, zechcą się w mieyscu i terminie powyżey wskazanych osobiście stawić i przed delegowanym do odbycia tey licytacyi Kommissarzem woiewódzkim okazać kwit kassy główney woiewódzkiey na złożene w niey vadium dziesiątey części summy anszlagowey wyrównywaiące w kwocie zł. 470.

Reszta warunków do tey licytacyi ułożonych każdego czasu od godziny 9 z rana do 4 po południu wyiąwszy dni świąteczne w biurze Kommissyi woiewódzkiey przeyrzaną być może.

W Warszawie, dnia 22 Października 1827 r.

Radca Stanu, Prezes,
R. *Rembieliński.*
Sekretarz ilny: *Filipecki.*

Kommissya woiewództwa mazowieckiego.

W dopełnieniu reskryptu Kommissyi rządowey przychodów i skarbu na dniu 29 Marca r. b. N. $\frac{12172}{5169}$ wydanego, wątpliwości co do opłaty porto objaśniaiącego, zapytania i odpowiedź na nie w treści podaje do publiczney wiadomości iak następuie.

Zapytania.

a) Czyli ulegaią opłacie portoryyney korrespondencye takie w których władza kraiowa niższa przed rozwiązaniem wątpliwości w interessie partykularnym, wprzód widzi potrzebę udania się do wyższey władzy po informacyą?

b) Czyli urzędnicy władzy rekwiruiącey nieuległi ekzcytowanymi będąc, maią opłacać koszta portoryi?

c) Czyli usprawiedliwienia się podwładnych zanoszone względem kar na nich ułożonych, winny być za opłatą portoryi przysłane, i czyli w takim razie wydawane odmowne decyzye władz wyższych na ich koszt wychodzić powinny?

Objaśnienie.

ad a) Lubo korrespondencye władz, tyczące się interessów prywatnych, podług postanowienia organicznego pocztowego z dnia 8 Lipca 1817 r., podlegaią całkowitey opłacie portoryyney; wszelako tam gdzie władza iakowa rządowa lub urzędnik, nie na prywatne żądanie, lecz dla swoiey informacyi, w interesie choćby nawet prywatney osoby dotyczącym się, znosi się z władzą przełożoną, tam korrespondencye takowe uważaią się za nienależące do opłaty portoryyney w gotowiźnie, stósownie do artykułu 31 lit. B N. 2 wyżey rzeczonego postanowienia organicznego pocztowego.

ad b) Gdy artykuł 30 lit. A N. 2 cytowanego postanowienia mówi tylko o korrespondencyi władz do podwładnych urzędników, przeto władze i urzędnicy rozkazem władzy ekzystuiącey niepodlegaiący, mogą być ekzcytowanymi za opłatą portoryi skoro excytacye te od władz przełożonych nie pochodzą.

ad c) Przedstawienia i prośby podwładnych o darowanie lub uchylenie kar, na nich nałożonych do wyższey władzy zanoszone, oraz regulacye teyże władzy na nie wydawane, iako prywatnego interessu dotyczące się, stósownie do artykułu 30 lit. A N. 1 postanowienia organicznego pocztowego ulegaią opłacie pocztowey w gotowiźnie.

W Warszawie, dnia 22 Października 1827 r.

Radca stanu, Prezes:
W zast. *Kożuchowski.*
Sekretarz ilny, *Filipecki.*

Sąd pokoiu powiatu płockiego.

Z powodu żądaney regulacyi nowey hypoteki nieruchomości to iest:

1. Nieruchomości w mieście Sochocinie powiecie i woiewództwie płockiem położoney nro 53 oznaczoney składaiącey się z placu na którym austerya z wjazdem z drzewa wybudowane wraz z ogrodem do tego należącym, placu zwanego askółka, i ogrodów dwóch,

2. Części szlacheckiey na wsi Rybitwach lit. A,

uwiadamia interesantów, że takowa nastąpi w sądzie tuteyszym: co do nru 1, w dniu 22 Stycznia 1828 roku o godzinie 9 rano — zaś co do nru 2, w dniu 3 Grudnia r. b. o godzinie 9 rano,

Wzywa przeto wszystkich interes w tém maiących, aby się, w oznaczonym terminie regulacyi, w sądzie tuteyszym odbydź się maiącéy, sami osobiście, lub przez pełnomocnika urzędownie i szczególnie na to umocowanego zgłosili, żądania swe i wnioski do protokółu regulacyi podali, i w dokumenta prawa ich udowadniaiące opatrzyli się. Ostrzega ich oraz, że niezgłaszaiący się na terminie podpadną skutkom prekluzyi w art. 154, i 160, prawa o hypotekach z r. 1818, przepisanéy.

Jeźliby właściciel nieruchomości wywołanych, w terminie do regulacyi niestawił się; tenże, na żądanie któregokolwiek z interessantów na karę 10 do 50 zł. skazanym zostanie, i podług art. 150 tegoż prawa utraca wszelkie dobrodzieystwa prawne względem swych wierzycieli.

Ogłoszenie decyzyi, iaka w skutek aktu regulacyi wydaną będzie, nastąpi: co do nru 1, dnia 22 Stycznia 1828, — co do nru 2, d. 3 Grudnia r. b., na posiedzeniu publiczném sądu tuteyszego, i od tegoż dnia czas do odwołania się od niéy upływać zacznie. Interessanci przeto, bez dalszego wezwania, w tymże dniu, ogłoszeniu iéy przytomnymi być powinni.

W Płocku, dnia 15 Października 1827.

J. Ośmiałowski